

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 29.04.2026
FU-sak: 14/26		Arkivsaknr.:

Vitenskapelig publisering ved UiB 2025.

Bakgrunn

NB: Alle tall for 2025 er foreløpige og kan bli endret – offisielle tall blir tilgjengelig fra database for statistikk om høgre utdanning (DBH) 23. april.

Bakgrunn

Norsk vitenskapsindeks (NVI) er en årlig rapportering av vitenskapelige resultater fra utdanning og forskning. Fra 2026 rapporterer utdannings- og forskningsinstitusjonene gjennom Nasjonalt vitenarkiv (NVA) til Sikt, som bearbeider rapporteringsfilene og leverer dem videre til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir).

Det finnes en rapporteringsinstruks¹ som beskriver myndighetens krav til det som rapporteres som vitenskapelig i NVA.

Bibliometrigruppen ved Universitetsbiblioteket utarbeider hvert år statistikk over vitenskapelig publisering, fra 2026 basert på data fra NVA. Denne blir publisert på nettsiden bibliometri.w.uib.no. Gruppen leverer også analyser på bestilling, blant annet fra sentral og lokal ledelse på ulike nivåer, Analysegruppen og Forsknings- og innovasjonsavdelingen. Bibliometrigruppen har egne retningslinjer for ansvarlig bruk av bibliometri², som er i tråd med blant annet rådene fra Det nasjonale publiseringsutvalget.³

Utfordringer med utlevering av data

UiBs publikasjoner fra 2025 ble rapportert gjennom NVA 9. april 2026. Når dette skrives, er det kunngjort at kvalitetssikrede tall for UH-sektoren blir offentliggjort i DBH tidligst 23. april. Etter overgangen fra Cristin til NVA, blir ikke data fra rapporteringen utlevert på samme måte som tidligere (via Sikts tjeneste Datautlevering fra Cristin til Tableau, DUCT), derfor er det p.t. noen utfordringer med å levere samme statistikk og analyser som de siste årene.

På grunn av forsinkelse i arbeidet med kvalitetssikring av dataene hos Sikt, foreligger ikke endelige tall i tide til utsending av sakspapir til Forskningsutvalget. Tallene her er derfor å betrakte som foreløpige, basert på den innrapporterte filen fra UiB. Det er også noen mangler i dataene; vi har bare tall for UiB, ikke andre institusjoner eller alle de vanlige parameterne vi pleier å vise. Oppdaterte, endelige tall vil bli presentert i møtet i den grad de foreligger. Vi regner

¹ <https://sikt.no/tjenester/nasjonalt-vitenarkiv-nva/hjelpeside-nva/nvi-rapporteringsinstruks>

² <https://www.uib.no/ub/130418/bibliometriske-analyser#retningslinjer-for-bruk-av-bibliometri-ved-universitetsbiblioteket-nbsp->

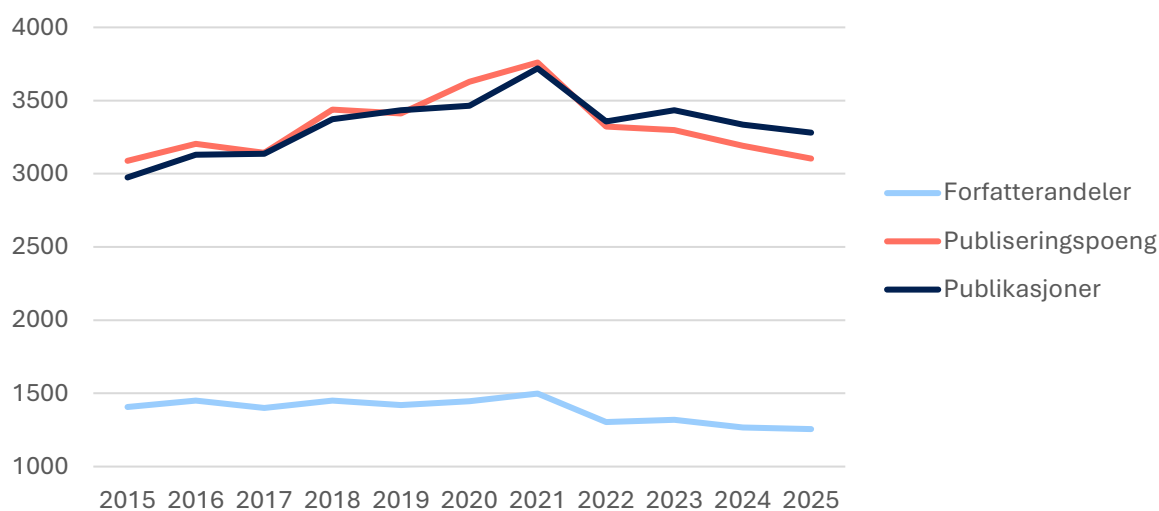
³ <https://npi.hkdir.no/informasjon#lokaltNivaa>

med at de også blir publisert etter hvert på bibliometri.w.uib.no, men i år må vi regne med forsinkelser og/eller endringer.

Vitenskapelig publisering

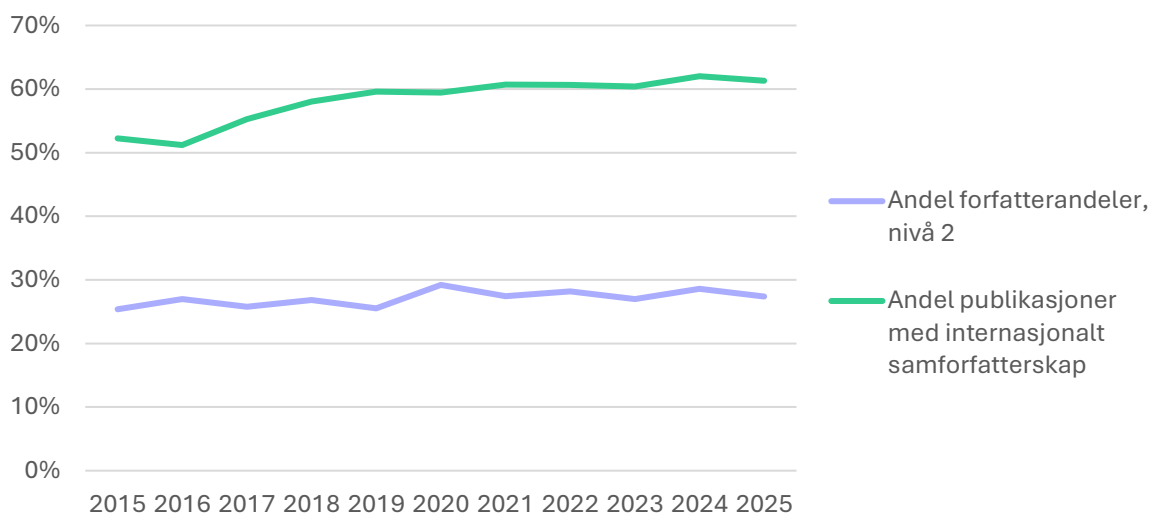
Hovedtrekk ved UiB 2025

UiB registrerte 3282 NVI publikasjoner i 2025, der UiB bidro med 1256 forfatterandeler (andel av publikasjonenes forfattere tilknyttet UiB). Dette resulterte i 3104 publiseringspoeng i den [nasjonale publiseringsindikatoren](#). Publiseringsvirksomheten i 2025 har dermed gått litt ned sammenlignet med 2024 (Figur 1). Antall publikasjoner har gått ned med 1,6 prosent, antall publiseringspoeng er redusert med tre prosent, og forfatterandeler er redusert med en prosent. Sett i et lengre tidsperspektiv er dette den laveste produksjonen av forfatterandeler og den nest laveste produksjonen av publiseringspoeng i hele tidsperioden 2015-2025, og forsetter en nedadgående trend vi har sett siden 2021.

Figur 1 Publiseringsvolum ved UiB

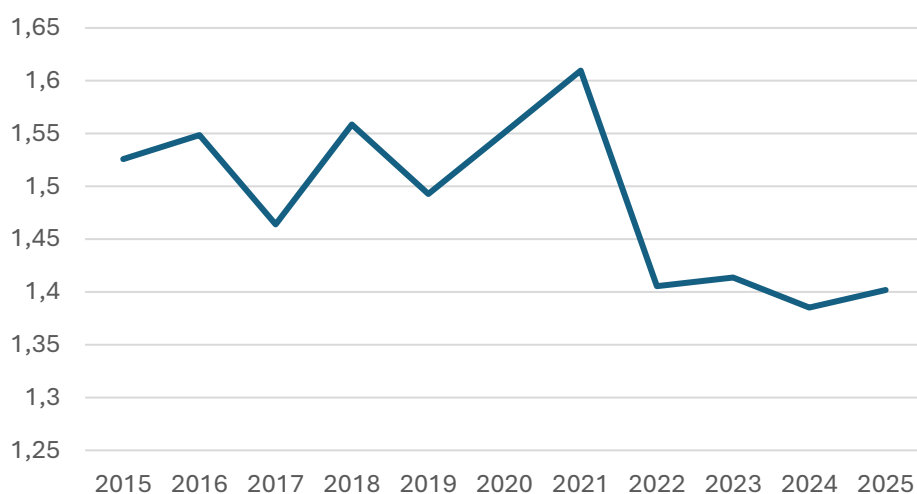
Men UiB viser sterke tall for nivå 2- andel og internasjonal publisering (Figur 2). Andel internasjonal publisering er på 61 prosent (de siste fem årene har andelen variert mellom 59 og 61 prosent). Nivå 2-andelen er på 27 prosent, som er litt lavere enn i toppåret 2024 (29 prosent), men likevel høyere enn perioden 2015-2019 og innenfor vanlige svingninger de siste 5 år.

Figur 2 Internasjonalt samforfatterskap og nivå 2 publisering, UiB

Kunnskapsdepartementet sammenligner institusjoners forskningsproduksjon ved å måle publiseringspoeng per årsverk i faglige stillinger (undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger, UFF)⁴. Vi har hatt nedgang i publisering sett i forhold til årsverk ved UiB de siste årene (Figur 3). For UiB gikk publiseringspoeng per faglig årsverk opp litt til 1,40 i 2025 fra 1,38 i 2024, men dette er ned fra 1,41 i de to årene før, og 1,61 i 2021. Dette representerer en nedgang på 13 prosent siden toppen i 2021.

Hvorfor har publiseringspoeng per faglig årsverk gått ned og holdt seg lav hos UiB? Vi ser en liten nedgang i publikasjoner, men det forklarer ikke nedgangen i publiseringspoeng per faglig årsverk. Den nedgangen henger sammen med en nedgang i forfatterandeler. Antall publikasjoner 2022-2025 er ikke mye lavere enn i 2018-2020, men forfatterandeler falt i 2022 og har ikke økt igjen; de siste 4 årene har de vært på det laveste nivået siden Cristin ble innført i 2011. Når antall forfatterandeler er lavere, blir også publiseringspoeng lavere (med mindre nivå 2-publisering eller internasjonalt samforfatterskap øker). Flere mulige faktorer knyttet til denne trenden er lagt fram i [FU sak 11/25](#) (09.03.2025).

Figur 3 Publiseringspoeng per faglig årsverk, UiB

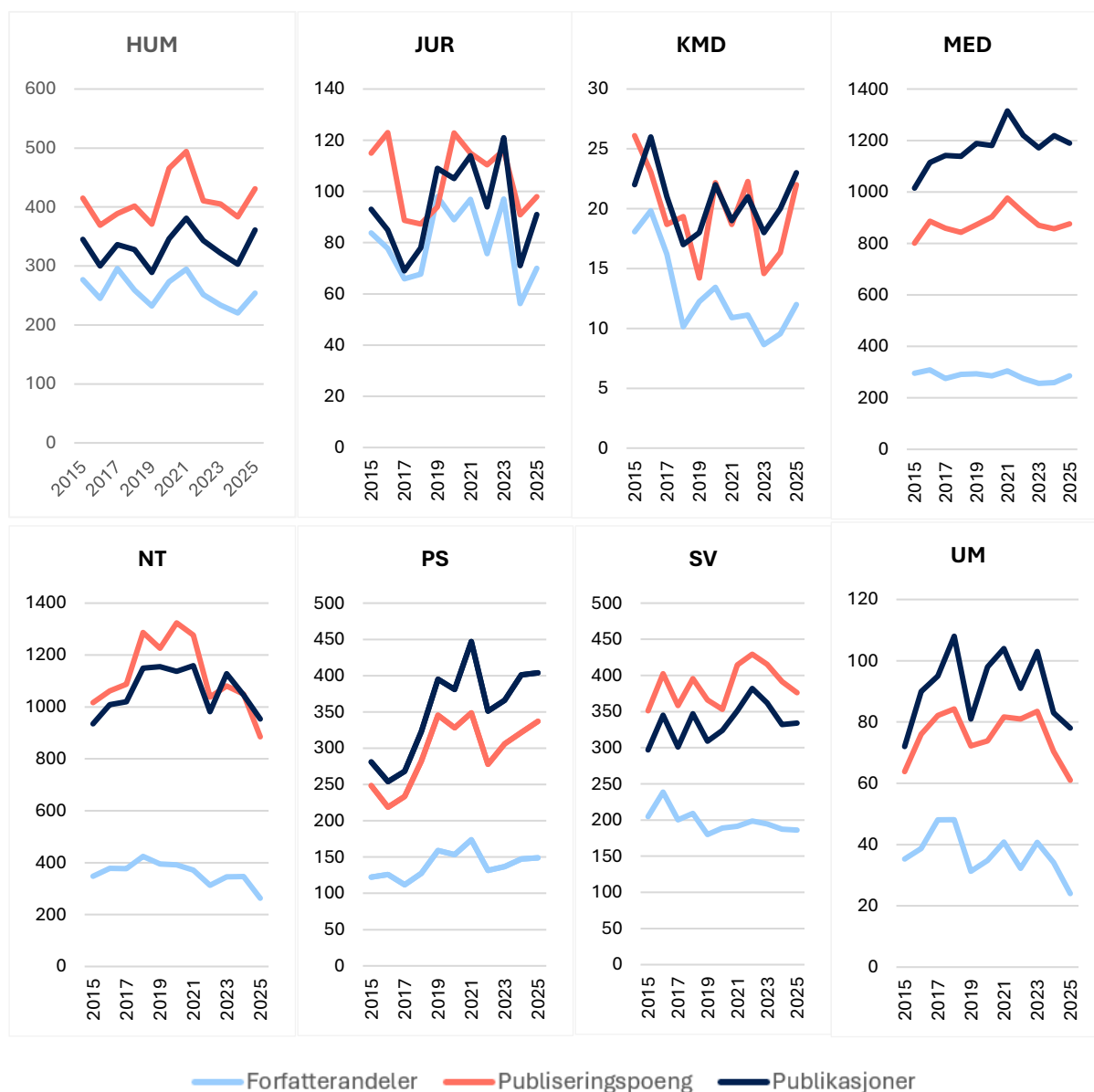
⁴ <https://dbh.hkdir.no/dbh-old/dokumentasjon/stillingskoder.action>

Fakultetene

På fakultetsnivå vil tallene naturlig variere mer fra år til år enn på aggregert nivå, spesielt gjelder det fakultetene med færre ansatte og publikasjoner.

Publisering

Sammenlignet med 2024, har publiseringen gått opp ved de fleste fakultetene (HUM, JUR, KMD, PS), eller holdt seg ganske stabil (MED og SV, hvor noen parametere går litt opp mens andre går litt ned). På NT og UM ser vi fortsettelse av en nedgang i publiseringsaktivitet fra 2023 (Figur 4).

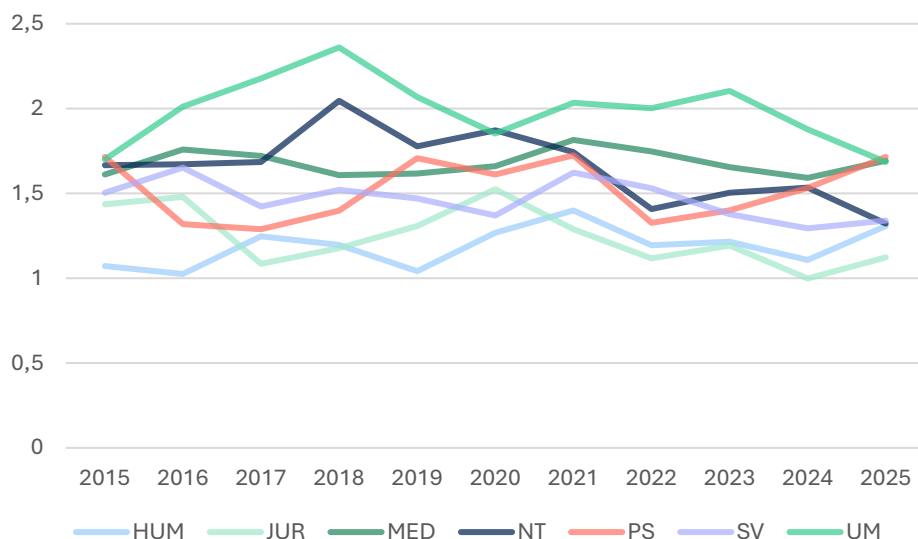

Figur 4 Publiseringsevolum ved fakultetene

Produktivitet

Sammenlignet med 2021, da poeng per faglig årsverk var høyest ved UiB, har kun ett fakultet høyere antall faglige årsverk (SV), mens resten har gått ned med 2 til 10 %.

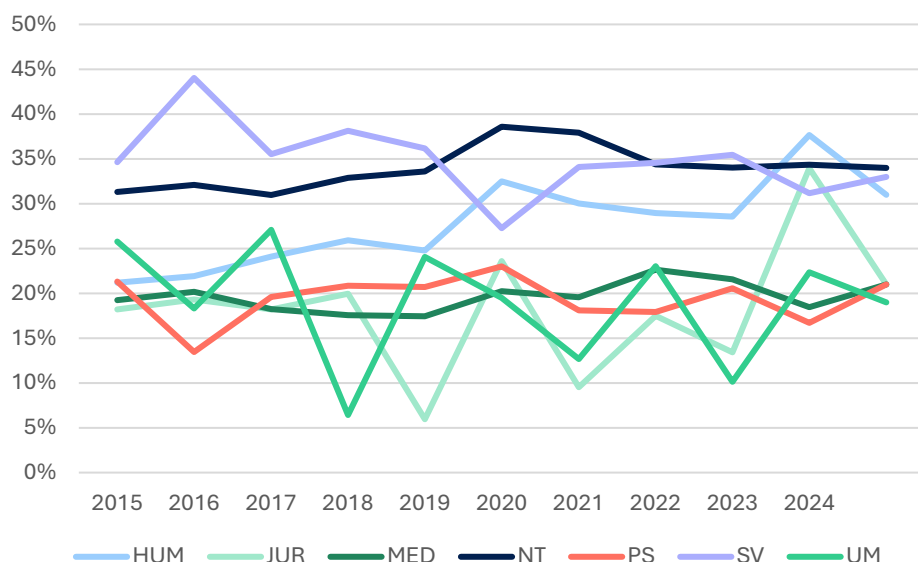
publiseringspoeng per faglig årsverk per fakultet (Figur 5), er det en nedadgående tendens ved JUR, NT, SV og UM. KMD er ikke med i denne oversikten fordi vitenskapelig publisering ikke er den primære arbeidsformen ved fakultetet.

Figur 5 Publiseringspoeng per faglig årsverk ved fakultetene

Nivå

Når det gjelder nivå 2-andel (Figur 6), ser vi tydelig at det er størst svingninger fra år til på fakultetene med færrest forfatterandeler, spesielt JUR og UM. På NT er andelen jevnest, den har ligget på 34% de siste fire årene. Vi ser at trenden fra de siste årene fortsetter, der NT (34%), SV (33%) og HUM (31%) ligger høyest, mens UM (19%) samt JUR, MED og PS, alle med 21 %, ligger litt lavere.

Figur 6 Nivå 2-andel, forfatterandeler

Blikk på kunstnerisk utviklingsarbeid (KU)

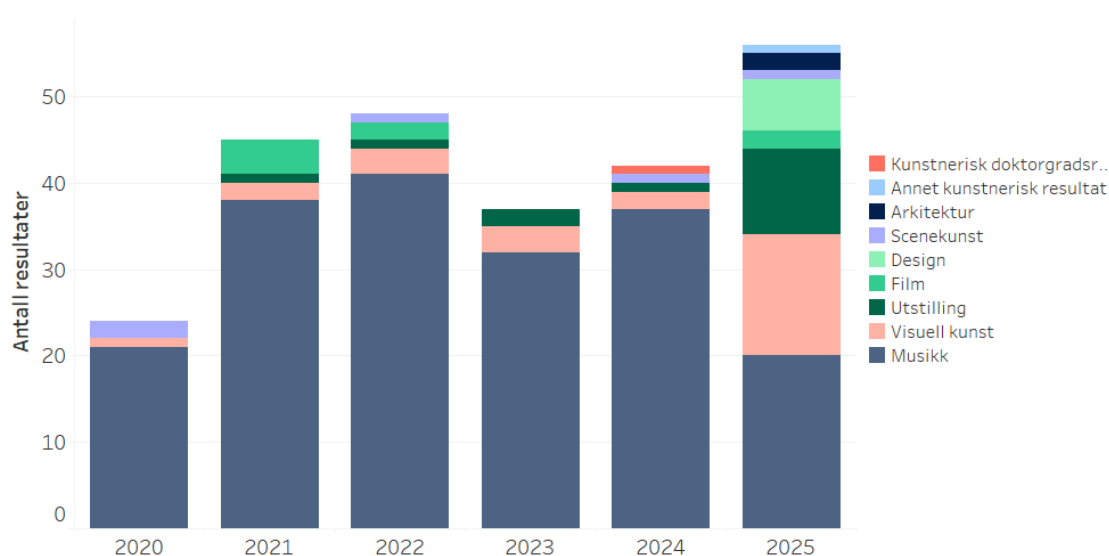
NVA gir nye muligheter for å registrere kunstnerisk utviklingsarbeid, og KMD har pålagt sine ansatte å gjøre det. Det er interessant å se på hvordan det har endret rapportering i år. Men man må ha i bakhodet at det er endringer i datagrunnlaget når man tolker statistikken, og at det er små tall for KMD generelt.

I NVA har kategorisystemet blitt omstrukturert: noen nye kategorier er blitt lagt til («Design» og «Kunstneriske doktorgradsresultat»), og noen av de gamle Cristin-kategoriene for kunstnerisk resultat er endret (for eksempel inkluderer «Musikk» nå de gamle kategoriene «Musikk – komposisjon» og «Musikalsk framføring»). I tillegg har noen kategorier fra Cristin gått ut, og resultatene er ikke blitt overført til NVA (for eksempel, «Musikk – innspillingsprodukt», «Kunstutstilling», og «Arkitektutstilling»), og dermed «forsvinner» resultater som var registrert i disse kategoriene i Cristin fra statistikken før 2025 når vi bruker NVA-data.

Statistikk fra NVA viser at flere resultater fra KMD har blitt registrert i NVA i 2025 enn i tidligere år i Cristin, når vi ser på kategoriene vist i Figur 7. I 2025 var det flere enn vanlig registrert i kategoriene «Visuell kunst», «Utstilling», «Design», men gitt kategoriendringene som er omtalt over, er dette ikke overraskende for «Design» (ny). Det er heller ikke overraskende for «Utstilling», siden KMD hadde 26 resultater i kategorien «Kunstutstilling» i 2020-2024 som har gått ut.

Kategorien «Musikk» har hvert år hatt flest registrerte resultater. Det er noen færre i 2025, men vi ser at registreringene i 2025 har en annen spredning: I 2025 var resultatene fra flere bidragsyttere, mens i årene før var en høy andel (over 50 %) av resultatene hvert år kun fra en eller to personer. Nedgangen skyldes altså ikke at færre personer har registrert i NVA, men heller at noen få personer som har registrert mange resultater i Cristin tidligere ikke har gjort det i 2025 (enten fordi de ikke har mange resultater, eller fordi de ikke har registrert dem).

Tolkning av trender i år er vanskelig på grunn av disse datastrukturendringene, men framover, når vi får registreringer over tid som har brukt det nye kategorisystemet, bør det bli lettere.

Figur 7 Antall kunstneriske resultater, KMD, fra NVA

Overgang til Nasjonalt Vitenarkiv (NVA): Erfaringer hittil

Nasjonalt vitenarkiv er en nasjonal tjeneste for registrering og tilgjengeliggjøring av forskning, lansert i oktober 2025.

NVA kobler sammen funksjonalitet og innhold fra det tidligere forskningsinformasjonssystemet Cristin (2011-2025), og selve forskningsresultatene, som tidligere ble gjort tilgjengelig i vitenarkiv ved hver enkelt institusjon. For UiBs del var dette BORA (Bergen Open Research Archive).

Innføringen av et nasjonalt vitenarkiv skal bidra til å realisere regjeringens mål om at alle norske vitenskapelige artikler finansiert av offentlige midler skal være offentlig tilgjengelige

Bakgrunn

Som ledd i arbeidet med å oppfylle Nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler⁵ og Plan S⁶, ga KD daværende UNIT i oppdrag å utvikle et nasjonalt vitenarkiv i 2019, på basis av en utredning gjort samme år⁷. Senere ble oppdraget utvidet til også å omfatte CRIS-funksjonalitet (Current Research Information System). Arkivdelen av systemet har vært tatt i bruk gradvis siden 2022, og 1.10 2025 lanserte Sikt NVA for full bruk. Første NVI-rapportering fant sted 9.4.2026.

Cristin og de institusjonelle arkivene (som BORA ved UiB) ble avviklet ved utgangen av 2025. NVA vil bli videreutviklet i tråd med behovene i sektoren, i samråd med Produktrådet for forskningsinformasjon og ulike arbeids- og brukergrupper.

UiBs rolle/bidrag i prosjektet:

- Deltakelse i styringsgruppe: Karin Rydving (til 2024), avløst av Marion Mühlburger
- Deltakelse i referansegruppe: Irene Eikefjord
- Deltakelse i testgruppe oppnevnt av UHR og FFA: Irene Eikefjord, Tormod E. Strømme

Status ved rapportering

En grunntanke som ligger bak systemarkitekturen i NVA er at systemet i så stor grad som mulig skal gjenbruke data fra andre systemer og kilder. Tanken er at dette skal forbedre datakvaliteten, hindre duplisering av data og skape mindre manuelt arbeid for brukere av systemet. Det er for eksempel nå mulig å registrere publikasjoner ved å bruke en DOI-lenke som henter metadata fra eksterne kilder og på den måten forenkler registreringen for forskere.

Vi som administrerer NVA ved UiB har i liten grad fått tilbakemeldinger om problemer fra forskere og andre brukere ved institusjonen. Vi må derfor anta at brukere i hovedsak får gjort det de ønsker i systemet.

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-mal-og-retningslinjer-for-apen-tilgang-til-vitenskapelige-artikler/id2567591/>

⁶ <https://www.coalition-s.org/>

⁷ <https://doi.org/10.18711/8ksf-pw20>

Imidlertid, som i et hvert nytt datasystem, er det også feil og mangler i NVA. Sikt arbeider derfor med feilrettinger og forbedringer. I de siste månedene har dette i all hovedsak vært feilrettinger og forbedringer knyttet til NVA-resultat og rapportering. En viktig funksjonalitet som enda ikke er på plass og som skal prioriteres framover er indeksering/høsting av data fra NVA i andre eksterne systemer, som for eksempel Google Scholar, OpenAire og Oria. I tillegg er det fremdeles usikkerhet rundt, samt problemer med uttrekk og gjenbruk av data fra NVA.

Ved lanseringen av NVA gikk prosjektet over i en driftsfase. Sikt lover likevel at det vil være en kontinuerlig utvikling av systemet. En utfordring ved overgangen fra prosjekt til drift er at tallet på utviklere knyttet til NVA har blitt redusert. Vi må derfor regne med at både feilrettinger og utvikling av ny funksjonalitet vil ta lengre tid enn tidligere. UB (sammen med de andre BOTT institusjonene) har en tett dialog med Sikt for å følge opp videreutvikling.

Saken legges fram for forskningsutvalget til drøfting.